

AKADALYMENTES ILLEMHELY KIALAKÍTÁSA:

> AKADÁLYMENTESSÉG: az építettkörnyezet alapvető tulajdonsága. Az akadálymentestervezés kiindulópontja a különleges igények (fogyatékossgal élő személyek szükségletei) kielégítésének szempontja speciális eszközök, berendezések, műszaki megoldások alkalmazásával.

1.1 HATÁLYOS JOGSZABÁLYOK ÉS MŰSZAKIELŐÍRÁSOK:

1.1.1. Az építettkörnyezetalakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. Törvény.

1.1.2. A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. Törvény.

OTÉK Idevonatkozó fejezetei:

104. §

(9) Akadálymentes használat céljára az építményt, építményrészt, önálló rendeltetési egységet, teret, helyiséget úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy az a fogyatékos személyek számára is a rendeltetésüknek megfelelően használható legyen. Ennek megfelelően kell kialakítani a használt terek méreteit, részletmegoldásait, a beépített szerkezeteket és a berendezési, felszerelési tárgyakat.

Akadálymentes használathoz olyan jelzőinformációs rendszert kell biztosítani, amely az mozgáskorlátozott, a látás- és a halláskárosodott személyeket segít az építmények használatában.

(12) A fogyatékos személyek elsődleges használatára szolgáló épületet, épületrészt, önálló rendeltetési egységet, helyiséget minden részletében az akadálymentes használat lehetőségét biztosító módon kell megvalósítani.

99. §

(1) Az illemhelyek és a tisztálkodóhelyiségek berendezéseinek számát az építmény, az önálló rendeltetési egység, a terület egyidejű használóinak tervezett (becsült) lehetséges legnagyobb létszáma és nemek szerinti megoszlása alapján kell megvalósítani. Az illemhelyekhez biztosítani kell a kézmosás lehetőségét.

(2) Az illemhely mérete 0,90 x 1,20 m-nél - befelé nyíló ajtó esetén 0,90 x 1,60 m-nél - kevesebb nem lehet.

(4) Az illemhelyekhez legalább egy, illetve mindenmegkezdett 3 db berendezésitárgy(WC-csésze, vizelde berendezés) utánlegalább egy kézmosótkell létesíteni.

(5)Építmény és az **(1)**bekezdés szerinti területakadálymenteshasználatához nemektől független, kerekesszéketés mássegédeszközt használószemélyekrészére alkalmas illemhelyetkell létesíteni. Az akadálymentes illemhely mérete,berendezésitárgyainakelhelyezése és kialakításabiztosítsa a rendeltetésszerűhasználatot, a WC-csészeminimum hárommódon (szemből, oldalról, átlósanszemből)történőmegközelíthetőséget, valamint a helyiségben a kerekesszékkeltörténő 360°-os megfordulást.

Akadálymentes mosdó berendezései:

- A WC-ülőke a padlószinttől lehetőleg 0,46 - 0,48 m magasan helyezkedjen el. Magasított WC-csésze megfelelő a kerekesszékes használóknak, valamint azoknak, akik reuma illetve részleges bénulás miatt nehezebben tudnak leülni vagy ülő pozícióból felemelkedni.

Az egyéni igényekhez állítható magasságú WC ülőke a legmegfelelőbb.

- A WC két oldalán kapaszkodó legyen beépítve úgy, hogy az a padlószinttől 0,75 m magasan helyezkedjen el. A párhuzamos illetve diagonális megközelíthetőség, valamint az ápoló helyigényének biztosítására a WC csésze tér felőli oldalán (oldalain) felhajtható kapaszkodókat célszerű alkalmazni. A kapaszkodón elhelyezett papírtartó könnyen elérhető mindenki számára, segítséget jelenthet a használónak egyensúlyzavarok, szédülés vagy csökkent erőnlét esetén.

- Egészségügyi valamint szociális ellátást nyújtó intézményekben (pl. kórház, rehabilitációs intézet, napközi foglalkoztató, lakóotthon) altestmosó – bidé – funkció legyen biztosítva azok számára, akik ezt igénylik. Részleges altestmosó-bidé funkció biztosítható egy elérhető távolságban elhelyezett nyomószelepes zuhannyal. Ez a zuhany lehet a mosdócsaptelep része vagy a kapaszkodón külön zuhanycsapteleppel kialakítva. Az altestmosó funkció fontos az aktív használóknak, de különösen nagy segítséget jelent a segítőknak és ápolóknak egyaránt.

- Állítható magasságú, konkáv peremkialakítású, könyöklő résszel ellátott mosdó elhelyezése ajánlott. Az ilyen mosdókialakítás illetve annak dönthetősége lehetővé teszi, hogy a kerekesszékes használó megfelelően a mosdókagyló fölé tudjon hajolni, hogy arcát és karjait megmossassa. A mosdó megközelíthetősége, a térdszabad kialakítás és a lábtámasz helyigénye miatt a mosdókagyló pereme a padlószinttől 0,86 m magasan legyen, valamint a fal síkjától 0,55 m álljon ki.

- A mosdó megközelíthetőségéhez minimum 0,80 m széles és 1,20 m hosszúságú szabad hely biztosítása szükséges.

- Az önálló használó számára előnyt jelent, ha a mosdó a WC-én ülve is elérhető. Ez lehetővé teszi számukra, hogy a kerekesszéke visszaülés előtt kezüket megmossassák. Természetesen ilyen kialakítás esetén a WC megközelíthetősége csak az egyik oldalról (jobb vagy bal) lehetséges.

- A tükör reflektáló felületének alja legfeljebb 0,90 m-re legyen a padló síkjától. Olyan magas tükör kerüljön elhelyezésre, hogy az állva és ülve is teljes értékűen használható legyen. Döntött illetve dönthető tükör is alkalmazható. A döntőszerkezet állítókarának elhelyezkedése akadálymentes használhatóságot tegyen lehetővé.
- Forrázásgátlóval ellátott egykaros keverő csaptelep beépítése ajánlott.
- Karral, nyomógombbal indítható vagy elektronikus vezérlésű WC-öblítő ajánlott.
- A helyiségben lévő összes kiegészítő elem (kapcsolók, szappantartó, törülközőtartó, kézzárító) ülő és álló helyzetben is elérhető és könnyen használható legyen.
- Ülő állapotban is elérhető akasztó legyen elhelyezve a padlószinttől mért 1,20 m magasságban. A helyiségben lehetőleg legyen rakodó polc is biztosítva.
- A szappantartó, törülközőtartó a mosdó mellett elérhető magasságban legyen elhelyezve. A WC-papírtartó úgy legyen elhelyezve, hogy az a WC-ülőkén ülve is elérhető magasságban és távolságban legyen. Ezen kiegészítő berendezéseket ajánlott a 0,90-1,10 m közötti sávban elhelyezni.

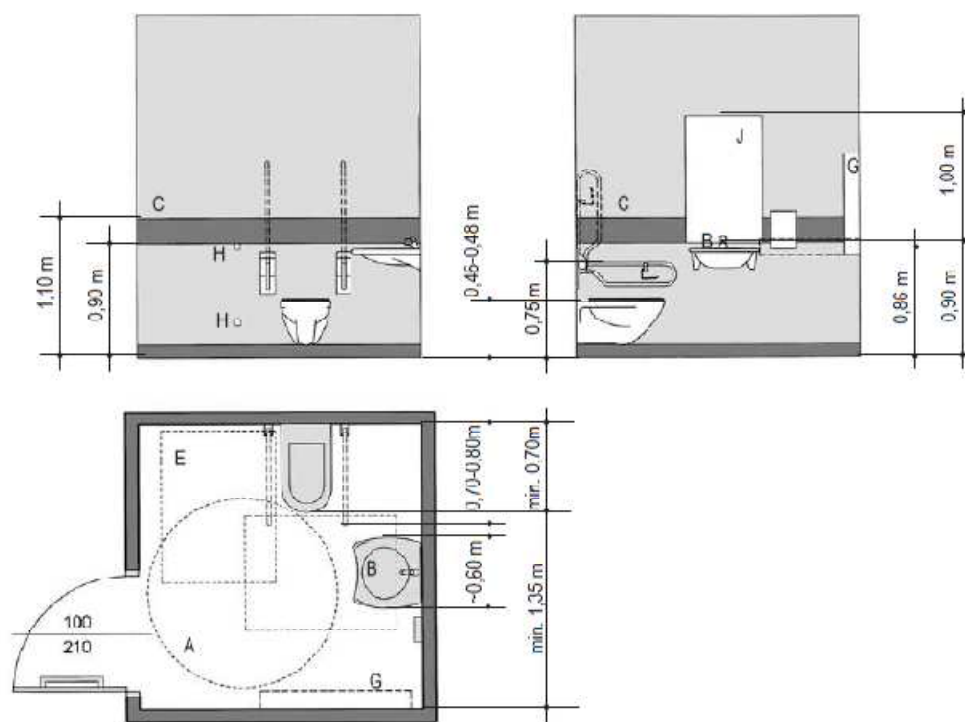
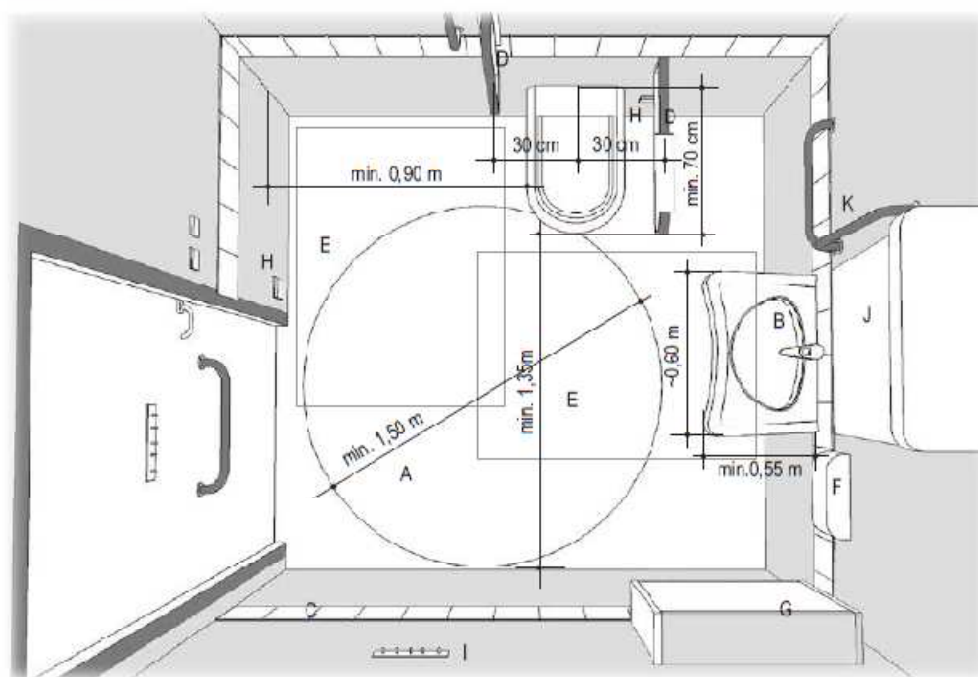
A kapaszkodók megfelelő rögzítésére ügyeljünk. A kapaszkodó nem lötyöghet! Fordítsunk figyelmetarra, hogy a felhajtható kapaszkodó felhajtott állapotban megmaradjon, ne essen vissza. A WC-csésze melletti oldalfalon rögzített „L” alakú kapaszkodók esetén ügyeljünk arra, hogy a kapaszkodó függőleges szára felfelé álljon és a vízszintes rész felső síkja 75 cm magasságban legyen.

A WC-csésze melletti kétoldali kapaszkodók minden esetben egyforma magasságban helyezkedjenek el.

Ha a kapaszkodó túl közel vagy túl távol helyezkedik el a WC-csészétől az korlátozza vagy adottságban megakadályozza a megfelelő használatot. A kapaszkodók tengelye a WC-csésze tengelyétől 30 cm-re legyen. A kapaszkodók átmérője min. 3,2-3,5 cm legyen. Ennél kisebb keresztmetszetű kapaszkodó nem teszi lehetővé a megfelelő, biztonságos megmarkolást.

Az akadálymentes használatra alkalmas mosdó kiállása kb. 55 cm (térdszabad kialakítás). A WC helyiség ajtó melletti merőleges oldalfalán elhelyezett mosdó esetében ügyeljünk arra, hogy a mosdó az ajtó szabad nyílásába ne lógjon bele.

Dönthető mosdó kialakításánál ügyeljünk a mosdó megfelelő rögzítésére. A mosdónak a rá támaszkodó ember terhét bírnia kell! Ügyeljünk továbbá arra, hogy a döntőkar úgy legyen beállítva, hogy az a térdszabad használatot ne akadályozza!

(szerzők: Pandula András, P. Farkas Zsuzsa, Zsilinszky Gyula)